II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 19. maj 2004

om Italiens statsstøtte til WAM S.p.A. C 4/2003 (ex NN 102/2002)

(meddelt under nummer C(2004) 1812)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2006/177/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

under henvisning til beslutning [1] hvorved Kommissionen besluttede at indlede procedure efter traktatens artikel 88, stk. 2, over for støtte nr. C 4/2003 (ex NN 102/2002),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 26. juli 1999 modtog Kommissionen en klage over WAM Engineering fra en konkurrent. I klagen hævdede man, at WAM havde fået tildelt ulovlig støtte fra de italienske myndigheder.

(2) De italienske myndigheder blev anmodet om oplysninger i breve af 5. august 1999 og 10. september 1999. Klageren indgav supplerende oplysninger i brev A/36636 af 2. september 1999. Ved brev af 13. december 1999 (D/65224) meddelte Kommissionen klageren de italienske myndigheders svar, der blev afgivet ved brev A/37761 af 11. oktober 1999, og oplyste, at den ville foretage en formel undersøgelse.

(3) Samtidig var Kommissionen i færd med at foretage en undersøgelse af nationale støtteordninger, der skulle tiltrække udenlandske direkte investeringer fra lande uden for EU. Denne undersøgelse forventedes at munde ud i en meddelelse fra Kommissionen.

(4) Ved brev af 18. december 2001 (D/55270) anmodede Kommissionen de italienske myndigheder om yderligere oplysninger, efter at klageren igen havde reageret (to rykkerskrivelser blev sendt til Kommissionen i brev A/32799 af 31. marts 2000 og A/38320 af 11. oktober 2000), og eftersom Kommissionen havde udskudt sin undersøgelse af udenlandske direkte investeringer.

(5) I lyset af oplysningerne i brevene af 20. februar 2002 (A/31323) og 27. marts 2002 (A/32370) blev der stillet yderligere spørgsmål til de italienske myndigheder i brev af 12. april 2002 (D/51694).

(6) De italienske myndigheder svarede i brev af 21. maj 2002 (A/33699). Ved brev af 5. juni 2002 (D/52840) underrettede Kommissionen de italienske myndigheder om, at den fandt de fremlagte oplysninger utilstrækkelige og bad dem om at afgive de manglende oplysninger og afklare sagen yderligere i løbet af 20 arbejdsdage efter at have modtaget brevet.

[1] C(2003) 35 endelig (EUT C af 18.6.2003, s. 2).

(7) Da Kommissionen ikke modtog noget svar på trods af, at de italienske myndigheder i brev A/34670 af 25. juni 2002 havde anmodet om en forlængelse af tidsfristen til den 31. juli, vedtog Kommissionen den 26. september 2002 et påbud om oplysninger i henhold til artikel 10, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 [2]. I mellemtiden var sagen blevet overført til registeret over ikke-anmeldt støtte under nummer NN 102/2002.

(8) Ved brev D/53325 af 26. juni 2002 og D/55544 af 4. oktober 2002 blev klageren underrettet om udviklingen i sagen. Ved brev A/37992 af 31. oktober 2002 udbad klageren sig oplysninger om udfaldet af påbuddet om oplysninger.

(9) De italienske myndigheder fremlagde de ønskede oplysninger i brev A/37537 af 16. oktober 2002 og supplerende oplysninger i brev A/37783 af 24. oktober 2002.

(10) Kommissionen underrettede ved brev SG(2003) D/228223 af 24. januar 2003 de italienske myndigheder om, at den gennem beslutning (K(2003) 35 endelig, havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for den pågældende støtte.

(11) Ved brev D/50629 af 29. januar 2003 blev klageren underrettet om, at proceduren var indledt.

(12) Da klageren endnu ikke havde modtaget ovennævnte brev, sendte vedkommende Kommissionen en rykkerskrivelse i brev A/31086 af 10. februar 2003.

(13) Efter at de italienske myndigheder var underrettet om, at proceduren var indledt, sendte WAM S.p.A. et brev direkte til Kommissionen (A/31070 af 10. februar 2003).

(14) Ved brev A/31552 af 27. februar 2003 anmodede de italienske myndigheder om en forlængelse frem til den 7. marts 2003 af fristen på 15 dage til at fremsætte bemærkninger om fortrolighed, som det fremgik af Kommissionens beslutning.

(15) Ved brev A/31812 af 10. marts 2003 anmodede de italienske myndigheder Kommissionen om ikke at offentliggøre beslutningen overhovedet, eftersom støttemodtageren var villig til at tilbagebetale støtten, hvilket blev bekræftet af WAM S.p.A. selv i brev A/31907 af 13. marts 2003, der blev sendt direkte til Kommissionen.

(16) I brev D/51799 af 18. marts 2003 påpegede Kommissionen, at for at undgå offentliggørelse måtte den træffe en endelig beslutning om at afslutte sagen, hvilket først kunne ske, når den havde modtaget bevis for, at de to støttetildelinger inklusive renter beregnet på en måde, som Kommissionen kunne acceptere, faktisk var tilbagebetalt.

(17) Da det beløb, de italienske myndigheder foreslog i brev A/33347 af 13. maj 2003, var betydeligt lavere end Kommissionens første overslag over støttens subventionsækvivalent på grundlag af de oplysninger, der forelå ved indledningen af proceduren, underrettede Kommissionen ved brev D/53393 af 22. maj 2003 de italienske myndigheder om, at da det foreslåede beløb til tilbagebetaling ikke opfyldte kriterierne, ville offentliggørelsen finde sted snarest.

(18) Ved brev A/34156 af 13. juni 2003 udbad klageren sig oplysninger om offentliggørelsen af beslutningen. Kommissionen svarede ved brev D/53949 af 18. juni 2003. En yderligere meddelelse blev sendt til klageren pr. e-mail samme dag for straks at underrette vedkommende om, at offentliggørelsen netop havde fundet sted.

(19) Ved brev af 1. juli 2003, samtidig fremsendt pr. fax (A/34620 af samme dato), fremsatte WAM S.p.A. en anmodning om adgang til alle sagens akter, hvilket GD COMP afviste ved brev D/54522 af 14. juli 2003.

(20) Ved brev A/34306 af 20. juni 2003 reagerede WAM S.p.A. direkte på Kommissionens meddelelse til de italienske myndigheder om, at den ville offentliggøre beslutningen. Kommissionen svarede ved brev D/54497 af 11. juli 2003.

[2] EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

(21) Ved brev A/34527 af 27. juni 2003 oplyste klageren, at han ville søge erstatning for sine tab fra WAM, hvis Kommissionens endelige beslutning blev negativ, og anmodede om at blive underrettet om procedurens forløb.

(22) Ved brev A/34750 af 4. juli 2003 meddelte klageren, Morton Machine Company Limited, at WAM S.p.A. havde stævnet virksomheden til at møde i retten for selv at kræve erstatning, og spurgte, om Kommissionen kunne få denne stævning trukket tilbage.

(23) Ved brev D/54481 af 10. juli 2003 besvarede Kommissionen de to nævnte breve fra Morton Machine Company.

(24) Ved brev A/35044 af 16. juli 2003 fremsatte tredjemand bemærkninger, som vedkommende ønskede behandlet fortroligt.

(25) Den 23. juli 2003 fandt et møde sted mellem Kommissionens tjenestegrene og de italienske myndigheder. Med henblik på dette møde fremsendte de italienske myndigheder nogle oplysninger i brev nr. 9601 af 22. juli 2003, der blev registreret den 25. juli 2003 (A/35269), og derefter modtog Kommissionen supplerende oplysninger i brev A/35577 af 8. august 2003 direkte fra »Presidenza del Consiglio dei Ministri; Dipartimento per il coordinamento delle politiche comunitarie«.

(26) Ved brev A/35785 af 21. august 2003 spurgte Morton Machine, om der allerede var truffet en endelig beslutning og bad om at blive underrettet om offentliggørelsen. Kommissionen svarede ved brev D/55473 af 28. august 2003.

(27) Ved brev A/36444 af 19. september 2003 tilsendte de italienske myndigheder Kommissionen deres bemærkninger til indledningen af proceduren.

(28) Ved brev A/37525 af 3. november 2003 fremsendte de italienske myndigheder deres kommentarer til bemærkninger fra tredjemand, som de havde modtaget fra Kommissionen i brev D/56068 af 25. september 2003.

(29) Som svar på WAM's anmodning (2003/A/35486 af 30. juli 2003) bekræftede SG afvisningen af at give adgang til sagens akter ved brev SG/B/2/IS/D(2003) 330353 af 16. september 2003.

(30) De italienske myndigheder fremsendte den 14. januar 2004 ved brev A/30263 de manglende oplysninger i svaret af 19. september 2003 (A/36444).

II. **BESKRIVELSE AF STØTTEN**

(31) Klageren hævdede under henvisning til WAM Engineerings prispolitik i Det Forenede Kongerige, at WAM kunne tilbyde de samme produkter (industrielt blandingsudstyr) som dem, klageren fremstiller og markedsfører, til omkring en tredjedel af klagerens priser. Til disse priser vil man efter klagerens opfattelse dårligt kunne købe råmaterialerne til at fremstille maskinerne, hvilket skyldes støtten fra de italienske myndigheder, især i henhold til lov nr. 394/81.

(32) WAM Engineering Ltd er WAM S.p.A.'s datterselskab i Det Forenede Kongerige og Irland. Det relevante markedssegment er udvikling, fremstilling og salg af industrielt blandingsudstyr, overvejende til brug inden for fødevarer, den kemiske industri, medicinal- og miljøindustrien.

(33) I henhold til klagen udnyttede WAM Engineering den italienske lov nr. 394/1981, hvis formål tilsyneladende er at stille finansieringsfaciliteter til rådighed for programmer, der tager sigte på at erobre markedsandele i lande uden for EU. Lov nr. 394/1981 skal især støtte italienske virksomheder, som ønsker at etablere afdelinger i udlandet, f.eks. i form af repræsentationskontorer, forretninger og lagerbygninger.

(34) De italienske myndigheder bekræftede at have givet støtte i form af et lavtforrentet lån på 2 281 450 000 ITL (ca. 1,18 mio. EUR) til WAM i 1995 til gennemførelse af programmer i Japan, Sydkorea og Taiwan. Imidlertid var der ifølge de italienske myndigheder faktisk kun udbetalt 1 358 505 421 ITL (ca. 0,7 mio. EUR), fordi de planlagte projekter i Korea og Taiwan ikke blev gennemført på grund af den økonomiske krise i disse lande.

(35) Det lavtforrentede lån udgør 85 % af de støtteberettigede udgifter. Rentetilskuddet kan udgøre op til 60 % af referencesatsen. Lånet tilbagebetales lineært over fem år ved lige store halvårlige afdrag, mens der betales renter af restgælden. Der regnes med en afdragsfri periode på to år.

(36) Den nedsatte rente på det specifikke lån (4,4 %) blev beregnet i forhold til en markedsrente på 11 %. I lyset af ovenstående og på grundlag af de oplysninger, der forelå ved indledningen af proceduren, blev støtteintensiteten anslået til 16,38 %, hvilket svarer til en BSÆ på 222,523 mio. ITL (ca. 115 000 EUR).

(37) De støtteberettigede udgifter i forbindelse med denne støtte er opdelt i to kategorier, nemlig udgifter i forbindelse med permanente strukturer i udlandet og salgsfremstød. De godkendte udgifter er følgende (i mio. ITL):

Støtteberettigede udgifter	Lån (mio. ITL)
PERMANENTE STRUKTURER	
Leje, forsikring, faciliteter	122,56
Driftsudgifter (dvs. personale, indretning, udstyr til permanente strukturer)	556,94
Modeller	38,23
Konsulenttjenester	29,43
Mellemsum 1	**747,18**
SALGSFREMSTØD	
Lagerudgifter	456,28
Markedsundersøgelser	40,95
Messer og udstillinger	12,19
Reklame	94,39
Rejser foretaget af personale og iværksætter	7,52
Mellemsum 2	**611,33**
I alt	**1 358,51**

(38) Ved brev A/33699 af 21. maj 2002 erklærede de italienske myndigheder som svar på et præcist spørgsmål fra Kommissionen, at WAM den 9. november 2000 havde fået endnu et lavtforrentet lån på 1 940 579 808 ITL (ca. 1 mio. EUR).

(39) Ved indledningen af proceduren havde Kommissionen ikke kendskab til andre detaljer i forbindelse med denne supplerende støtte.

III. BEGRUNDELSE FOR AT INDLEDE PROCEDUREN

Vedrørende støtte til WAM i 1995

(40) De italienske myndigheder fremførte i deres brev A/33699 af 21. maj 2002, at den støtte, der blev givet til WAM S.p.A. i 1995 i henhold til lov nr. 394/81, lå langt under de minimis-loftet, og at støttemodtageren ikke havde fået anden de minimis-støtte i den pågældende treårige periode. De understregede endvidere, at støtten ikke på nogen måde kunne forbindes direkte med de eksporterede mængder.

(41) Kommissionen påpegede, at de fleste af de støtteberettigede udgifter, der blev medtaget ved beregningen af den specifikke støtte til WAM i 1995, som udgifter til leje, forsikring og faciliteter samt driftsudgifter (dvs. til personale, indretning og udstyr) i forbindelse med en permanent struktur i udlandet, kunne have været betegnet som støtte til etablering og drift af et distributionsnet.

(42) Efter Kommissionens opfattelse burde udgifterne til konsulenttjenester i forbindelse med de permanente repræsentationer i udlandet, reklame og rejser for personale og iværksætter være opført som løbende udgifter i forbindelse med eksporten.

(43) I lyset af sidste afsnit i Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ([3]) finder Kommissionen, at i tilfælde, hvor retningslinjerne på beslutningstidspunktet var erstattet af en forordning, gælder forordningens bestemmelser i det omfang, de ikke er gunstigere end retningslinjerne ([4]). Derfor skal reglerne i Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte ([5]) i princippet anvendes, når det gælder de minimis-støtte.

(44) Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 gælder ikke støtte til eksportrelaterede aktiviteter, dvs. støtte, der er direkte knyttet til de eksporterede mængder, til etablering og drift af et distributionsnet eller til andre løbende udgifter i forbindelse med eksportvirksomhed, jf. artikel 1, litra b).

([3]) EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.
([4]) Se sag C 85/98 D Thüringen — Konsolidierungsprogramm; C 87/98 D Thüringen — Darlehensprogramm; C 28/99 D Thüringen Umlaufmittelprogramm, endnu ikke offentliggjort.
([5]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30.

(45) Da der er tale om, hvorvidt den foreliggende støtte opfylder de relevante de minimis-regler, skal det bemærkes, at Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder fra 1992 ([6]), der omfattede de de minimis-regler, der gjaldt på det tidspunkt, støtten blev givet, ikke eksplicit udelukkede eksportstøtte. Dog var loftet kun 50 000 ECU.

(46) På baggrund af ovenstående gav Kommissionen udtryk for tvivl om, hvorvidt støtten til WAM S.p.A. i 1995 i henhold til lov nr. 394/81 kunne betragtes som værende i overensstemmelse med nogen relevant de minimis-regel.

(47) Efter en foreløbig undersøgelse nærede Kommissionen endvidere alvorlig tvivl om, hvorvidt støtte til WAM kunne betragtes som forenelig med EF-traktaten efter nogen bestemmelse.

(48) Kommissionen understregede, at hvis WAM S.p.A. på tidspunktet for indledningen af proceduren ikke var en lille eller mellemstor virksomhed, kunne støtte til markedsundersøgelser og deltagelse i messer og udstillinger, som i princippet kan være berettiget til støtte til konsulentbistand og andre aktiviteter, jf. artikel 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder ([7]), ikke komme i betragtning til en undtagelse i den foreliggende sag.

(49) Hvis støtten skal vurderes som en udenlandsk direkte investering, skal det endvidere bemærkes, at Kommissionen hidtil ikke har godkendt statsstøtte til udenlandske direkte investeringer til store virksomheder. I sin beslutning 97/241/EF af 5. juni 1996 ([8]) godkendte Kommissionen en ordning på betingelse af, at støtten kun gik til SMV's udenlandske direkte investeringer — på betingelse af at alle betingelser for statsstøtte til SMV var opfyldt — mens støtte til store virksomheder skulle anmeldes særskilt.

(50) Den eneste anmeldelse af individuel støtte til en stor virksomhed på grundlag af ovennævnte beslutning førte til en negativ beslutning ([9]).

([6]) EFT C 213 af 19.8.1992, s. 2.
([7]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33.
([8]) Beslutning om den støtte, som Republikken Østrig planlægger at yde til ERP-Østeuropaprogrammet (EFT L 96 af 11.4.1997, s. 23).
([9]) Beslutning af 14. oktober 1998 i sagen LiftgmbH (EFT L 142 af 5.6.1999, s. 32).

(51) De italienske myndigheder påpegede endvidere i deres brev af 24. oktober 2002 (A/37783), at der aldrig er ydet støtte direkte til »WAM Engineering«, og at der ikke findes noget selskab registreret under dette navn i det italienske selskabsregister.

(52) For det første skal det bemærkes, at »WAM Engineering Ltd« er WAM S.p.A.'s datterselskab i Det Forenede Kongerige og Irland. For det andet meddelte de italienske myndigheder i deres brev af 11. oktober 1999, at »WAM S.p.A.« i 1995 fik tildelt et lavtforrentet lån i henhold til lov nr. 394/81, og de tilføjede i brev A/33699 af 21. maj 2002, at WAM-koncernen fik endnu et begunstiget lån under samme ordning den 9. november 2000.

(53) I artikel 10, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ([10]) hedder det: »Er Kommissionen kommet i besiddelse af oplysninger om en påstået ulovlig støtte, undersøger den omgående oplysningerne, uanset kilden til disse oplysninger«.

(54) Endelig gav Kommissionen udtryk for alvorlig tvivl om, hvorvidt den støtte, WAM fik tildelt i 1995 efter lov nr. 394/81, kunne berettige til en undtagelse efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3.

Vedrørende støtten til WAM S.p.A. i 2000

(55) Da den formelle undersøgelsesprocedure blev indledt, havde Kommissionen ikke kendskab til særlige forhold som støtteintensitet og støtteberettigede udgifter vedrørende støtten til WAM-koncernen — som de italienske myndigheder udtrykte det — i 2000 igen i form af et begunstiget lån efter lov nr. 394/81, da de italienske myndigheder ikke havde fremlagt relevante oplysninger.

(56) Som følge heraf var Kommissionen på daværende tidspunkt ikke i stand til at undersøge den specifikke støtte til bunds, men gav udtryk for sin tvivl om, hvorvidt den kunne være i overensstemmelse med traktaten efter nogen bestemmelse, da støtten havde samme formål og blev tildelt med samme retsgrundlag som støtten i 1995.

([10]) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

IV. **BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER**

(57) En tredjemand med interesse i sagen fremsatte bemærkninger. Vedkommende anmodede om fortrolighed.

(58) I disse bemærkninger hilste vedkommende Kommissionens bestræbelser for at skabe lige vilkår for konkurrenterne i denne specifikke sektor velkommen og klagede over de ingeniørmæssige færdigheder og arbejdspladser, der gik tabt på grund af WAM S.p.A.'s markedsposition.

(59) Ved brev A/37525 af 3. november 2003 påpegede de italienske myndigheder, som blev underrettet om tredjemands bemærkninger ved Kommissionens brev D/56068 af 25. september 2003, at disse bemærkninger efter deres opfattelse ikke udgjorde noget egentligt bidrag, idet de blot bekræftede nogle beskyldninger, som f.eks. klageren allerede havde rejst i forbindelse med sagen. De italienske myndigheder finder især, at der foreligger tilstrækkeligt bevis for, at der ingen forbindelse er mellem de forhold, der omtales i ovennævnte bemærkninger, og finansiering af WAM i henhold til lov nr. 394/81.

V. **DE ITALIENSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER**

(60) Der er fremlagt bevis for, at WAM på tidspunktet for tildelingen af den første støtte samt ved indgivelsen af ansøgningen herom i henhold til virksomhedens årsregnskab for 1994 opfyldte definitionen af en mellemstor virksomhed i punkt 2.2 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder fra 1992 ([11]), eftersom den havde 163 medarbejdere, havde en årsomsætning på 16,8 mio. EUR og en samlet status på 20,1 mio. EUR og var ejet af to selskaber, som begge opfyldte definitionen af små og mellemstore virksomheder. Derimod er de italienske myndigheder selv enige i, at WAM efter 1998 ikke længere var en SMV, og dermed heller ikke da den anden støtte blev tildelt (2000).

(61) Der er ikke kommet væsentlige nye elementer til vedrørende den første tildeling af den specifikke støtte, der kan supplere det kendskab, Kommissionen allerede havde ved indledningen af proceduren, med undtagelse af det forhold, at lånet blev stillet til rådighed for støttemodtageren i en række trancher, hvilket betyder, at den afdragsfrie periode spænder fra to år til ingenting. Tilsyneladende indeholdt den oprindelige kontrakt ingen bestemmelser om regulering af rentesatsen. Tilbagebetalingen af denne støtte skulle have været afsluttet i april 2004.

(62) Med hensyn til det andet bløde lån til WAM i 2000 oplyste de italienske myndigheder efter indledningen af proceduren ved brev A/35269 af 25. juli 2003, at det samlede beløb var 3 603 574 689 ITL (1 861 091,01 EUR) i stedet for 1 940 579 808 ITL (ca. 1 mio. EUR), som oprindelig oplyst i brev A/33699 af 21. maj 2002 og anført i beslutningen om at indlede proceduren, eftersom man heri kun henviste til den del af lånet, der allerede var udbetalt på det tidspunkt, brevet blev skrevet, uden hensyn til det samlede støttebeløb.

(63) Der er faktisk foretaget yderligere to støtteudbetalinger herefter. Den sidste på 248 091,01 EUR blev udbetalt den 29. januar 2003, mens Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev truffet den 21. januar 2003, og Kommissionens brev med meddelelsen til de italienske myndigheder om, at proceduren var indledt, er dateret den 24. januar 2003. Betingelserne er de samme for dette lån som for det første, da de blev tildelt i henhold til samme lov nr. 394/81. Man besluttede den 9. november 2000 at tildele hele lånebeløbet, og kontrakten blev undertegnet den 20. december 2000.

(64) Denne oversigt over støtteberettigede udgifter i forbindelse med den foreliggende støtte blev fremsendt af de italienske myndigheder i brev A/35269.

Støtteberettigede udgifter	Lån (tusind EUR)
PERMANENTE STRUKTURER	
Leje og indretning af lokaler, køretøjer	331,27
Driftsudgifter (drift, varer og personale)	973,50
Modeller	0,87
Uddannelse	25,24
Konsulentbistand	30,29
Mellemsum 1	**1 361,17**
SALGSFREMSTØD	
Lagerudgifter	353,39
Messer og udstillinger	6,37
Reklame	42,74
Personalerejser	94,84
Kunderejser til Italien	2,59
Mellemsum 2	**499,92**
I alt	**1 861,09**

([11]) Se fodnote 6.

(65) Det fremgår endvidere af de dokumenter, der er vedhæftet brev A/30263 af 14. januar 2004, at programmet skulle gennemføres i fællesskab af WAM S.p.A. og WAM Bulk Handling Machinery Shangai Co Ltd, som er et lokalt firma, som kontrolleres 100 % af WAM S.p.A.

(66) Som støtteberettigede udgifter er medregnet leje af kontorlokaler, lager, udstillingslokale og serviceværksted med et samlet areal på 7 500 m^2, køb, leje eller leasing af 3 køretøjer, personale i moderselskabet og i udlandet (herunder 1 salgsdirektør og 6 teknikere).

(67) Renten på det specifikke lån er 2,32 %, dvs. 40 % af den referencesats på 5,8 %, der gjaldt på tildelingstidspunktet. Igen synes der ikke at være bestemmelser i kontrakten om at ændre rentesatsen i lånets løbetid. Det blev udbetalt til støttemodtageren i flere trancher, hvorved den afdragsfrie periode varierer fra 2 år til ingenting.

(68) Med hensyn til tilbagebetalingen fremgår det af oplysningerne fra de italienske myndigheder, at den afdragsfrie periode på to år, hvor kun renterne af de trancher af lånet, der allerede var udbetalt til modtageren, skulle betales, udløb den 20. februar 2003. Den 20. august 2003 startede den femårige periode, hvor lånet tilbagebetales lineært ved lige store halvårlige afdrag, mens der betales renter af restgælden. Tilbagebetalingen skulle dermed være afsluttet i februar 2008.

(69) Hvad angår justering af rentesatsen i tilbagebetalingsperioden, fremfører de italienske myndigheder, at der findes generelle regler i det italienske retssystem, der tillader en sådan justering. Imidlertid gælder det ministerielle dekret (Decreto Ministeriale) af 31. marts 2000, som er det eneste anførte retsgrundlag, kun for initiativer finansieret under lov nr. 394/81 og 304/90 og synes dermed at være yderst selektivt. Der er endvidere ikke fremlagt noget bevis for, at der faktisk er foretaget en justering af renten på lånet. Endelig kunne den kun anvendes på det første bløde lån til WAM, da den gælder eksisterende støtte på ikrafttrædelsestidspunktet, mens den anden støttetildeling til WAM S.p.A. endnu ikke var foretaget på daværende tidspunkt.

(70) I forbindelse med begge støttetildelinger hævder de italienske myndigheder, at udgifterne til den obligatoriske bankgaranti, der kræves inden udstedelsen af lånene, skal trækkes fra støttebeløbet. Kommissionen bemærker for det første, at en sådan garanti eller noget tilsvarende normalt vil blive krævet også af et privat pengeinstitut, der udsteder lån efter princippet om den markedsøkonomiske investor, og for det andet, at det fremgår af punkt A i de specifikationer, der er vedhæftet kontrakten, at overlappende støtte til det samme program ikke er tilladt, medmindre der er tale om støtte i forbindelse med garantien, som derfor selv betragtes som støtteberettiget.

(71) Følgende oplysninger om WAM's eksport til lande i og uden for EU er fremsendt:

År	Eksport til EU	Eksport til lande uden for EU	Samlet eksport
1995	10 237 196	4 477 951	14 715 147
1996	9 338 640	5 592 122	14 930 762
1997	9 974 814	5 813 442	15 788 256
1998	10 780 161	5 346 514	16 126 675
1999	11 885 473	5 276 525	17 161 998

(72) De italienske myndigheder meddelte, at de samlede eksporttal udgør 52 %-57,5 % af WAM's samlede årlige omsætning.

(73) Endelig erkender de italienske myndigheder, at ingen af de to støttetildelinger er omfattet af hverken forordning (EF) nr. 69/2001 eller (EF) nr. 70/2001, men er af den opfattelse, at incitamenter for EU-virksomheder til støtte for programmer, der skal gennemføres uden for EU, ikke er omfattet af traktatens artikel 87.

VI. **VURDERING AF STØTTEN**

Støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1

(74) I EF-traktatens artikel 87, stk. 1, hedder det, at »støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, [er] uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

(75) Den undersøgte støtte blev ydet ved hjælp af statsmidler i form af bløde lån til en specifik virksomhed, nemlig WAM S.p.A. Bidragene forbedrede støttemodtagerens økonomiske situation. Med hensyn til påvirkningen af samhandelen mellem medlemsstaterne har Domstolen understreget ([12]), at selv om støtten tager sigte på eksport til lande uden for EU, kan samhandelen mellem medlemsstaterne alligevel blive påvirket. I betragtning af den indbyrdes afhængighed af de markeder, hvor virksomhederne i EU er aktive, er det muligt, at denne form for støtte kan fordreje konkurrencen i EU.

(76) WAM S.p.A. har datterselskaber i hele verden. Flere af dem er etableret i næsten alle EU-lande, f.eks. Frankrig, Holland, Finland, Det Forenede Kongerige, Danmark, Belgien og Tyskland. Klageren understregede, at han lå i hård konkurrence med WAM Engineering Ltd, som er WAM S.p.A.'s datterselskab i Det Forenede Kongerige og Irland, internt i EU, og at han mister mange ordrer til den italienske virksomhed. Med hensyn til eksternt orienteret konkurrence blandt virksomheder i EU viste det sig, at det program, der blev finansieret af den anden støttetildeling, og som tog sigte på indtrængen på det kinesiske marked, skulle gennemføres i fællesskab af WAM S.p.A. og WAM Bulk Handling Machinery Shangai Co Ltd, der er et lokalt firma, som kontrolleres 100 % af WAM S.p.A.

(77) I henhold til Domstolens retspraksis kan støtte til eksportvirksomhed påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, selv hvis støttemodtageren eksporterer næsten hele sin produktion til lande uden for EU, EØS og tiltrædelseslandene.

(78) I den foreliggende sag er det desuden fastslået, at salget i udlandet fra 1995 til 1999 udgjorde 52 til 57,5 % af WAM S.p.A.'s samlede årlige omsætning, hvoraf to tredjedele gik til andre EU-lande (i absolutte tal ca. 10 mio. EUR mod 5 mio. EUR).

(79) Uanset om støtten går til eksport til andre medlemsstater eller til lande uden for EU, kan den derfor påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, og den er således omfattet af traktatens artikel 87, stk. 1.

([12]) Sag 142/87, *Kongeriget Belgien mod Kommissionen* (Tubemeusedommen), Sml. 1990 I, s. 959.

Støttens lovlighed

(80) De italienske myndigheder erklærede i deres brev af 11. oktober 1999 (A/37761), at retsgrundlaget for støtten til WAM S.p.A., dvs. lov nr. 394 af 29. juli 1981, var anmeldt til Kommissionen og WTO i henhold til artikel 25 i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger (WTO-GATT 1994) ([13]).

(81) Kommissionen bemærker, at de italienske myndigheder med anmeldelse mener medtagelse af nogle meget koncise talangivelser vedrørende ordningen i den støtteoversigt, de sendte Kommissionen i forbindelse med årsberetningen om statsstøtte i EU, i hvert fald siden den sjette beretning (1996). Dette kan ikke betragtes som værende i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, der siger, at »Kommissionen skal underrettes så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil«.

(82) Kommissionen er også blevet underrettet om ordningen som led i sin oversigt over nationale støtteordninger til udenlandske direkte investeringer i lande uden for EU.

(83) Da støtteordningen ikke er anmeldt til Kommissionen med henblik på en vurdering af dens forenelighed med statsstøttereglerne, er den indført i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3. Den er dermed ulovlig. Da støtten til WAM er ydet som led i denne ordning, er den også ulovlig.

Støttens forenelighed med EF-traktatens artikel 87

(84) I det omfang støtteforanstaltningerne falder ind under traktatens artikel 87, stk. 1, skal de undersøges for at fastslå, om de kan fritages i medfør af de relevante EU-bestemmelser om statsstøtte.

([13]) Multilaterale forhandlinger i Uruguay-runden (1986-1994) — Bilag 1 — Bilag IA — Aftale om subsidier og udligningsforanstaltninger (WTO-GATT 1994) (EFT L 336 af 23.12.1994, s. 156-183).

Den første støttetildeling til WAM

(85) De italienske myndigheder har fremlagt bevis for, at WAM ved tildelingen af den første støtte (1995) opfyldte betingelserne for at blive betragtet som SMV i henhold til Kommissionens henstilling 96/280/EF ([14]). Mere specifikt var WAM en mellemstor virksomhed, da den havde 163 medarbejdere, en årsomsætning på 16,8 mio. EUR og en samlet status på 20,1 mio. EUR. Endelig blev virksomheden kontrolleret af to selskaber, som selv var SMV i henhold til ovennævnte henstilling.

(86) Eftersom Kommissionen baserer sin vurdering af formodet ulovlig støtte på de gældende regler på det tidspunkt, hvor støtten blev tildelt ([15]), skal det undersøges, om støtten til WAM i 1995 var i overensstemmelse med rammebestemmelserne for SMV fra 1992 ([16]), som gjaldt på det tidspunkt, den specifikke støtte blev givet.

(87) Da WAM S.p.A. var en mellemstor virksomhed, da den første støtte blev tildelt, skal der mindes om, at det i rammebestemmelserne for statsstøtte til SMV fra 1992 hed, at investeringsstøtte, når den ydes til mellemstore virksomheder uden for de støtteberettigede områder, ikke blot rummer en risiko for at fordreje konkurrencen, men også gøre det mindre tillokkende for små virksomheder at investere i mere tilbagestående områder. Det hed endvidere, at mens risikoen for en sådan uheldig virkning kan være ubetydelig, når det gælder meget små virksomheder, stiger den naturligvis i takt med virksomhedernes størrelse.

(88) Desuden skulle støtten til WAM i 1995 hverken bidrage til produktive investeringer eller andre former for godkendte formål i henhold til rammebestemmelserne for SMV fra 1992, nemlig generelle investeringsstøtteordninger uden for regionaludviklingsområder, støtte til investeringer i miljøbeskyttelse, støtte til forskning og udvikling, uddannelse eller formidling af viden, mens den eneste undtagelse er såkaldt blød støtte til SMV til konsulentbistand, markedsanalyser og deltagelse i messer og udstillinger.

(89) Kommissionen mener derfor, at størstedelen af de støtteberettigede udgifter til etablering af permanente strukturer i udlandet, som de italienske myndigheder baserede det første bløde lån til WAM i 1995 på, dvs. leje af lokaler (lån på 81,21 mio. ITL), forsikringer og lignende faciliteter samt andre driftsudgifter til personale, indretning og udstyr i disse lokaler (lån på 10,82 + 30,55 + 556,94 mio. ITL), skal betales af virksomheden selv. Det samme gælder udgifter til modeller og reservedele til eftersalgsservice (lån på 38,23 mio. ITL). Hvad angår de støtteberettigede udgifter til salgsfremstød opfylder lagerudgifterne (456,28 mio. ITL) efter Kommissionens opfattelse heller ikke kravene i rammebestemmelserne for SMV, da der ikke er tale om initialinvesteringer. Det samme gælder udgifter til reklame (94,39 mio. ITL) og rejser for personale og iværksætter (7,52 mio. ITL).

(90) Efter Kommissionens opfattelse kan alle disse udgifter på ingen måde betragtes som en produktiv investering. Derfor må støtte hertil betegnes som driftsstøtte.

(91) Endvidere er Kommissionen af den opfattelse, at støtte til alle de ovennævnte udgifter må betegnes som støtte til eksportrelaterede aktiviteter, idet de er direkte knyttet til etablering og drift af et distributionsnet eller til andre løbende udgifter i forbindelse med eksportvirksomhed. Denne støtte kan derfor ikke betragtes som knyttet til udenlandske direkte investeringer.

(92) Dette er ikke blot baseret på en analyse af de faktiske udgifter, der blev medregnet ved tildelingen af lånet og anført i tabellen i punkt 37 og nævnt i punkt 89, men er desuden bekræftet af formålet med lånekontrakten, som er støtte til et program om kommerciel penetration, og af målet for den fond, støtten finansieres med, nemlig at yde støtte til eksportvirksomheders kommercielle programmer for at trænge ind på markeder i lande uden for EU.

(93) Støtte til konsulentbistand (29,43 mio. ITL) og markedsanalyser (40,95 mio. ITL) kan derimod indrømmes en undtagelse, eftersom WAM var en SMV, i det omfang der er tale om eksterne konsulenter. Det samme gælder støtte til deltagelse i messer og udstillinger (12,19 mio. ITL), jf. rammebestemmelserne fra 1992, særlig punkt 4.3 »Støtte til konsulentbistand, uddannelse og formidling af viden« og punkt 4.5 »Støtte til andre formål«.

([14]) Kommissionens henstilling 96/280/EF af 3. april 1996 vedrørende definitionen af små og mellemstore virksomheder (EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4).

([15]) Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte (EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22).

([16]) Se fodnote 6.

(94) Kommissionen har længe erkendt, at ikke al støtte vil have væsentlig indflydelse på samhandelen mellem medlemsstaterne. Dette blev fastslået for første gang af de minimis-reglen i rammebestemmelserne for SMV fra 1992 ([17]). Det er senere blevet omformuleret i Kommissionens meddelelse om de minimis-støtteordninger ([18]), og endelig bekræftet af artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 92 og 93 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab på visse former for horisontal statsstøtte ([19]) som har dannet grundlag for vedtagelsen af Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 ([20]).

(95) Kommissionen erkender også, at ordlyden af den de minimis-regel fra 1992, der gjaldt ved tildelingen af den første støtte, ikke eksplicit udelukkede eksportstøtte. Derfor kunne et støttebeløb på op til 50 000 ECU (nu EUR) godkendes, selv når man inddrager de støtteberettigede udgifter, der er medregnet ved tildelingen af støtten, eftersom WAM S.p.A. ikke modtog nogen anden form for de minimis-støtte i den relevante treårsperiode, hvilket er bekræftet af de italienske myndigheder.

(96) I lyset af sidste afsnit i Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ([21]) finder Kommissionen, at i tilfælde, hvor retningslinjerne på beslutningstidspunktet var erstattet af en forordning, gælder forordningens bestemmelser i det omfang, de ikke er gunstigere end retningslinjerne ([22]).

(97) Der er derfor behov for endnu en vurdering af støtten såvel i lyset af Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder ([23]), (støtte til SMV) som forordning (EF) nr. 69/2001 ([24]) (de minimis).

(98) I forordning (EF) nr. 70/2001 hedder det udtrykkelig i artikel 1, stk. 2, litra b), at forordningen ikke gælder eksportrelaterede aktiviteter ([25]). Som følge heraf kan ingen af de udgifter, der er nævnt i punkt 89 i denne beslutning, betragtes som forenelige med forordningen.

(99) Eksportstøtte er heller ikke omfattet af forordning (EF) nr. 69/2001.

Den anden støttetildeling til WAM

(100) Da den anden støttetildeling blev givet, i 2000, var WAM ifølge de italienske myndigheder en stor virksomhed. Endvidere lå den i et ikke-støtteberettiget område.

(101) Igen må Kommissionen vurdere støtten efter de regler, der gjaldt på det tidspunkt, støtten blev tildelt. På dette grundlag og eftersom WAM S.p.A. ikke længere var en SMV, kan hverken Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder ([26]) fra 1996 eller retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte ([27]) fra 1998, som stadig er i kraft, anvendes på den foreliggende støtte.

(102) På grundlag af den analyse, der er foretaget af de støtteberettigede udgifter, som var vedhæftet brev A/35269, og anført i tabellen i punkt 37 i denne beslutning, finder Kommissionen, at kun uddannelsesudgifter (25 240 EUR af et samlet lån på 1,8 mio. EUR) kan indrømmes en undtagelse i medfør af Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte ([28]), uanset om støtten skal vurderes på grundlag af artikel 4, stk. 2 (særlig uddannelse) eller 3 (generel uddannelse), hvis betingelserne om støtteintensitet er opfyldt for begges vedkommende.

(103) Støtten synes ikke at fremme andre horisontale fællesskabsmål i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), såsom forskning og udvikling, beskæftigelse, miljø eller redning og omstrukturering i henhold til de relevante retningslinjer, rammebestemmelser og forordninger.

([17]) Se fodnote 6.
([18]) EFT C 68 af 6.3.1996, s. 9.
([19]) EFT L 142 af 14.5.1998, s. 1.
([20]) Se fodnote 5.
([21]) Se fodnote 3
([22]) Se fodnote 4.
([23]) Se fodnote 7.
([24]) Se fodnote 5.
([25]) I henhold til forordning (EF) nr. 70/2001 menes der med »støtte til eksportrelaterede aktiviteter«, støtte til etablering og drift af et distributionsnet eller til andre løbende udgifter i forbindelse med eksportvirksomhed, samt støtte, der er direkte knyttet til de eksporterede mængder.
([26]) EFT C 213 af 23.7.1996, s. 4.
([27]) EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.
([28]) EFT L 10 af 13.1.2001, s. 20.

(104) Efter Kommissionens opfattelse er udgifterne til leje og indretning af lokaler, indkøb af køretøjer, modeller samt udgifter til oplagring, reklame, indenlandsk personales rejser til udlandet og udenlandske kunders rejser til Italien direkte forbundet med oprettelsen og driften af et distributionsnet eller løbende udgifter i forbindelse med eksportaktiviteten.

(105) Endvidere skal overholdelsen af de relevante de minimis-regler undersøges. Da den specifikke støtte blev tildelt, gjaldt Kommissionens meddelelse fra 1996 om de minimis-støtteordninger ([29]). Det fremgår tydeligt heraf, at eksportstøtte er udelukket fra anvendelsesområdet.

(106) Kommissionen er af den opfattelse, at de udgifter, der er nævnt i punkt 104, skal betragtes som støtte til eksportrelaterede aktiviteter, og understreger, at især støtte til serviceværksteder og personale i udlandet bestående af en salgsdirektør, en direktør, fire kontorassistenter og seks teknikere ikke forekommer at hænge sammen med en ikke-salgsrelateret aktivitet.

(107) Det skal endvidere bemærkes, at det specifikke program skulle gennemføres i fællesskab af WAM S.p.A. og det lokale firma, som kontrolleres 100 % af WAM S.p.A., nemlig WAM Bulk Handling Machinery Shangai Co Ltd, hvilket viser, at WAM S.p.A. allerede er etableret på dette specifikke marked.

(108) Endvidere har man brugt samme ordlyd i kontrakten om tildeling af lånet som i punkt 92 i denne beslutning, hvor den første støtte til WAM S.p.A. betegnes som et incitament for kommercielle penetrationsprogrammer.

(109) I lyset af punkt 96 skal der endvidere foretages en yderligere vurdering af støtten på baggrund af de minimis-reglen fra 2001, dvs. Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 ([30]).

(110) Begge de relevante sæt de minimis-regler udelukker eksplicit eksportstøtte fra deres anvendelsesområde ([31]). Derfor kan de minimis-loftet ikke gælde den foreliggende støtte, selv hvis WAM ikke modtog andre former for de minimis-støtte i den relevante treårsperiode.

VII. **AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER**

(111) Kommissionen bemærker, at undtagelserne i EF-traktatens ([32]) artikel 87, stk. 2, litra a-c) ikke gælder den foreliggende støtte, da den ikke tager sigte på nogen af de mål, der er nævnt i denne artikel, hvilket de italienske myndigheder heller ikke har fremført.

(112) Den undersøgte støtte skal ikke fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi. Den skal heller ikke fremme kulturen eller bevarelse af kulturarven. Kommissionen finder derfor, at hverken EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b) ([33]) eller artikel 87, stk. 3, litra d) ([34]) kan anvendes på den foreliggende støtte.

VIII. **CONCLUSION**

(113) Begge støttetildelinger til WAM S.p.A. er gennemført uden forudgående anmeldelse til Kommissionen. Kommissionen beklager derfor, at denne støtte er tildelt støttemodtageren ulovligt i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3.

(114) Støtten til WAM S.p.A. i 1995 er uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den overstiger 50 000 EUR, med undtagelse af den del af lånet, der er givet til udgifter til konsulentbistand, markedsundersøgelser og deltagelse i messer og udstillinger.

([29]) Se fodnote 18.
([30]) Se fodnote 5.
([31]) *Eksportstøtte* blev allerede defineret i de minimis-meddelelsen fra 1996 som *enhver støtte, der er knyttet direkte til de eksporterede mængder, til etableringen eller driften af et distributionsnet eller til løbende udgifter i forbindelse med eksportaktiviteten*. Ordlyden blev overtaget næsten uændret i litra b) i artikel 1, i Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001.

([32]) I artikel 87, stk. 2, hedder det, at følgende former for støtte er forenelige med fællesmarkedet: a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse, b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, c) støtteforanstaltninger for økonomien i visse dele af Forbundsrepublikken Tysklands områder.
([33]) »Støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi«.
([34]) »Støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Fællesskabet i et omfang, der strider mod den fælles interesse«.

(115) Da det vedrører den samlede subventionsækvivalent for specifik støtte, er der taget hensyn til, at lånet blev udbetalt til modtageren i flere trancher (tre i den foreliggende sag fra den 24. juni 1996 til den 24. april 1998), og at den afdragsfrie periode derfor varierede fra to år til ingenting. Der er taget hensyn til rentesatsen i henhold til låneaftalen (4,4 %) i forhold til den referencesats, Kommissionen fastsætter periodevis ([35]) som gjaldt på det tidspunkt, lånet blev givet (11,35 %). Dette giver en subventionsækvivalent pr. 24. april 1996 (hvor den første lånetranche blev udbetalt til WAM), på 104 313,20 EUR.

(116) Eftersom en del af lånet er erklæret for foreneligt, jf. punkt 93 i denne beslutning, skal det trækkes fra subventionsækvivalenten og medtages ved beregningen af den aktualiserede subventionsækvivalent. Da det er umuligt at drage en forbindelse mellem en given tranche af lånet og bestemte udgifter, er den procentsats, de støtteberettigede udgifter udgør af det samlede lån (82,57 mio. ITL ud af 1 358,51 mio. ITL, dvs. 6 %), anvendt på den aktualiserede samlede subventionsækvivalent. Da 6 % af 104 313,20 EUR er 6 258,79 EUR, bliver den aktualiserede subventionsækvivalent af den uforenelige del af støtten den del af 98 054,41 EUR, der overstiger loftet på 50 000 EUR.

(117) Støtten til WAM S.p.A. i 2000 er uforenelig med fællesmarkedet, undtagen de 25 240 EUR, der vedrører uddannelsesudgifter.

(118) I dette tilfælde er lånet stillet til rådighed for WAM S.p.A. i fem trancher fra den 12. februar 2001 til den 29. januar 2003. Dermed varierer den afdragsfrie periode ligesom ved den første støtte fra to år til ingenting. Der er ved beregningen af subventionsækvivalenten ligeledes taget hensyn til rentesatsen i henhold til låneaftalen (2,32 %) i forhold til den referencesats, Kommissionen fastsætter periodevis, som gjaldt på det tidspunkt, lånet blev givet (5,70 %). Tilbagebetalingen af hovedstolen og renterne forventes afsluttet i 2008. Subventionsækvivalenten for støttedelen af det samlede lån var derfor pr. 24. februar 2001 (hvor den første tranche af det specifikke lån blev udbetalt til WAM S.p.A.) 180 203,70 EUR, hvis afdragene er foretaget planmæssigt.

(119) På datoen for den forventede vedtagelse af denne beslutning (19. maj 2004) er fordelen ved lånet, som beregnet af Kommissionen, på 106 366,60 EUR.

([35]) Referencesatsen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

(120) Hvad angår den forenelige del af lånet, gælder samme ræsonnement som for det første lån. Således skal den procentsats, den forenelige del af lånet udgør af det samlede lån, dvs. 1,35 %, trækkes fra støttens subventionsækvivalent. På denne måde er subventionsækvivalenten af den anden støttetildeling på tidspunktet for vedtagelsen af den endelige beslutning beregnet til 104 930,65 EUR (106 366,60 – 1 435,95 EUR).

(121) Da der er tale om støtte til eksportrelaterede aktiviteter, kan hverken de minimis-meddelelsen fra 1996 ([36]) eller de minimis-forordningen fra 2001 ([37]) anvendes på den specifikke støtte.

(122) Det har længe været Kommissionens praksis i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 87 at kræve, at modtageren tilbagebetaler støtte, som i henhold til artikel 87 er ulovligt udbetalt og uforenelig, medmindre den er omfattet af de minimis-regler. Denne praksis er blevet bekræftet af artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999.

(123) I lyset af artikel 14, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 skal den støtte, der skal tilbagebetales, omfatte renter beregnet til en passende sats, som fastsættes af Kommissionen. Renterne forfalder fra den dato, hvor den ulovlige støtte blev stillet til rådighed for modtageren, indtil tilbagebetalingen.

(124) Hvordan rentesatsen skal anvendes er specificeret i Kommissionens meddelelse om de rentesatser, der skal anvendes ved tilbagebetaling af ulovlig statsstøtte ([38]).

(125) Kommissionen minder om, at denne beslutning ikke berører foreneligheden af de nationale bestemmelser i lov nr. 394/81, som er retsgrundlaget for statsstøtten til WAM, over for hvilke Kommissionen i overensstemmelse med Førsteinstansrettens retspraksis ([39]) ikke fandt det påkrævet at indlede procedure i den foreliggende sag. Den forbeholder sig dog muligheden for at gøre det på et senere tidspunkt —

([36]) Se fodnote 18.
([37]) Se fodnote 5.
([38]) EFT C 110 af 8.5.2003, s. 21.
([39]) Se domme af 6.3.2002 i sag T-92/00 og T-103/00 »Diputación Foral de Álava mod Kommissionen (Ramondín)«, Sml. 2002 II, s. 1385.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, Italien har givet til WAM S.p.A. i medfør af lov nr. 394/81, er omfattet af EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Denne støtte er ikke anmeldt forudgående til Kommissionen, hvilket er i strid med EF-traktatens artikel 88, stk. 3, og den er derfor ulovlig.

Artikel 2

1. Den støtte på 104 313,20 EUR i form af rentetilskud, som Italien gav WAM S.p.A. fra og med den 24. april 1996, udgør med undtagelse af den del, der vedrører støtteberettigede udgifter til konsulentbistand, deltagelse i messer og udstillinger og markedsundersøgelser, hvilket svarer til 6 258,79 EUR, ulovlig statsstøtte, i det omfang den overstiger loftet på 50 000 EUR, der er fastsat i de minimis-meddelelsen fra 1992 ([40]).

Italien træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den overskydende støtte på 48 054,95 EUR.

2. Den støtte på 106 366,60 EUR i form af rentetilskud, som Italien gav WAM S.p.A. fra og med den 9. november 2000 indtil datoen for denne beslutning, udgør ulovlig statsstøtte med undtagelse af den del, der vedrører støtteberettigede udgifter til uddannelsesforanstaltninger, hvilket svarer til 1 435,95 EUR.

Italien træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den overskydende støtte på 104 930,65 EUR.

3. Tilbagesøgningen af den støtte, der er nævnt i stk. 1 og 2, skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt.

Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter, indtil den er blevet tilbagebetalt, henholdsvis:

a) fra den 24. april 1996 for den støtte, der er omhandlet i stk. 1

b) fra datoen for denne beslutning for den støtte, der er omhandlet i stk. 2.

Artikel 3

1. Italien afholder sig fra at yde nogen form for yderligere støtte til WAM S.p.A. i form af begunstigede lån gennem den foranstaltning, der er berørt af denne beslutning, og som er nævnt i artikel 2, stk. 2, ved enten uophørligt at kræve tilbagebetaling af lånet eller ved med virkning fra datoen for denne beslutning at justere rentesatsen for lånet til den referencesats, der gjaldt på det tidspunkt, lånet blev tildelt, og som Kommissionen har fastsat for at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

2. Den referencesats, der er nævnt i denne artikels stk. 1, vil blive anvendt med renters rente i hele den periode, der er nævnt i artikel 2, stk. 3, andet afsnit, litra a) og b).

Artikel 4

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Italien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. maj 2004.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

([40]) Se fodnote 6.

BILAG

Oplysninger om gennemførelse af Kommissionens beslutning C(2004) 1812

1. **Beregning af det beløb, der skal tilbagebetales**

1.1. De bedes oplyse følgende om den ulovlige støtte, der er udbetalt til støttemodtageren:

Nøjagtig identifikation af foranstaltningen (1)	Udbetalingsdato(er) (2)	Beløb (*)	Tilbagebetalingsdato(er) (**)

(1) Består foranstaltningen af flere trancher og tilbagebetalinger, anvendes særskilte kolonner.
(2) Det eller de tidspunkter, hvor støtten (eller støttetrancher) er stillet til støttemodtagerens rådighed.
(*) Det støttebeløb, der er stillet til støttemodtagerens rådighed (i bruttosubventionsækvivalent).
(**) Det eller de tidspunkter, hvor støttemodtageren har tilbagebetalt de enkelte støttetrancher.

Bemærkninger

1.2. De bedes redegøre udførligt for, hvordan renterne af den støtte, der skal tilbagebetales, beregnes.

2. **Planlagte og gennemførte foranstaltninger med henblik på tilbagebetaling af støtten**

2.1. De bedes redegøre udførligt for, hvilke foranstaltninger der er planlagt, og hvilke foranstaltninger der allerede er gennemført for at sikre en omgående og effektiv tilbagebetaling af støtten. I givet fald anføres også retsgrundlaget for de planlagte/gennemførte foranstaltninger.

2.2. Angiv den dato, hvor støtten er fuldt tilbagebetalt.

3. **Tilbagebetaling, der allerede har fundet sted**

3.1. De bedes oplyse følgende om den støtte, der er tilbagebetalt af støttemodtageren:

Nøjagtig identifikation af foranstaltningen	Dato(er) (1)	Tilbagebetalt beløb

(1) Det eller de tidspunkter, hvor støtten er blevet tilbagebetalt.

3.2. Til dette skema bedes De vedlægge bilag over tilbagebetalingen af støtten som anført i tabellen i punkt 3.1.